

Rinze Ijbema: 1 Corinthiërs 1, 4-7.

Mensen van Christus in Groningen,

U moet de groeten van God hebben. De groeten van God. **[Dia 1]** Wanneer je, zoals ik, ergens nieuw komt wonen zijn er zat mensen die met je kennis willen maken. En als je het even over het weer hebt gehad is het volgende onderwerp informeren wat de ander doet voor de kost. Van mij weten de burens wel wat ik doe, dat ik dominee ben. Ze kennen Van der Leest nog wel, en zelfs Jan de Gelder, en was die niet naar Canada gegaan, om voorganger bij de mormonen te worden of zoiets? Nou, zoiets. 'Maar wat doe jij dan eigenlijk als predikant?' En niet dat ik dan met de mond vol tanden sta, maar het zet me wel aan het denken. Wat doe ik nou eigenlijk als predikant? Zeg dat eens in zeven woorden... En toen dacht ik dat dit het was.

U moet de groeten van God hebben. Een predikant is een veredelde postbode. Want God groet jullie, en dat zul je weten. Nu kan het zijn dat deze samenvatting van mijn werk je helemaal niet verbaast. Dat God jou groetend tegemoet komt, dat is iets wat je niet verrast. Als dat zo is, positief, dan kan dat heel goed komen omdat dominee Van der Leest goed werk gedaan heeft. Hij heeft jullie zo duidelijk gemaakt wat de barmhartigheid van God inhoudt, dat jullie niet beter weten dan dat jullie welkom zijn bij God, en dat Hij je hartelijk verwelkomt met zijn groet. Maar ook dan hoop ik dat je het niet erg vindt om daar nog wel eens bij stil te staan. Bij wat die groet je doet. 'Genade zij u en vrede **[Dia 2]** van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus.'

Als Paulus zo een brief begint, met die groet van God, als een voorganger zo een kerkdienst begint, met diezelfde groet van God, dan gebeurt er wel wat. Wat Paulus betreft en zijn brief aan de Corintiërs, ik weet niet of je de verhalen over die kerk gehoord hebt, maar ik heb het vermoeden dat de oude Paulus (van voordat hij christen werd) het liefst zijn brief als volgt zou zijn begonnen: 'Jullie stelletje ongelooflijk eigenwijze (en de rest wordt weggebeeped). Maar dit is hoe Paulus zijn brief begint, met de groeten van God. En zo begint hij elke brief. Met de groeten van God. En zo begint elke kerkdienst. Gegroet. Los van welke verhalen er de ronde doen over Groningen-Oost, lichtend voorbeeld of hellend vlak. Gemeente van God, groeten van God.'

1.

[Dia 3] En wat er dan gebeurt, daar gaat het me vanmiddag om. Wat roept de groet van God in je wakker? Waar mikt een dominee op als hij met je praat, persoonlijk, of aan het preken is, voor iedereen samen? Ik denk dat Paulus in dat stukje uit 1 Corinthiërs een voorbeeld geeft van wat er dan gebeurt. Niet dat hij iets voorschrijft, maar hij geeft een model dat je kunt navolgen. En het eerste wat gebeurt, het eerste wat hij doet is dat hij God de lof brengt. **[Dia 4]** Loven! 'Ik dank mijn God altijd voor u, omdat hij u in Christus Jezus zijn genade heeft geschonken.' 'Mijn God,' dat is geen egoïsme, dat is lof. De God van wie ik jullie de groeten mag doen heb ik, Paulus, leren kennen als de God die mij genadig was. Hier niet de nood, mijn God, mijn God, waarom verlaat U mij. Hier de lof, mijn God, mijn God, ik hoor uw groet en ben verwonderd.

Ik wil dat je begrijpt dat het hier niet uitmaakt welk woord jij bij voorkeur voor loven gebruikt. Loven of prijzen, praisen of worshippen, er zijn meer woorden die dit proberen te bevatten, dat wanneer ik de stem van God hoor die mij groet, mijn hart geraakt wordt door iets - nee door iemand die groter is dan ik maar wie zijn aanwezigheid mij niet wegduwt maar in de ruimte zet. Het lam dat rond dwaalt en de herder hoort, ik ben maar een amateurherder, maar wat dat dier ervaart... De bruid die zich op haar mooist gemaakt heeft voor de grote dag en hoort dat hij, haar held, onderweg is... Het peleton dat onder vuur de hele nacht heeft standgehouden en dan met het morgenlicht de hulp ziet komen... Dan, laat ons nog eens juichen. God groet, God lof. **[Dia 5]**

Nu kan het zijn dat je wel afstand ziet tussen hoe jij gemiddeld feestviert en hoe dat in de kerk gebeurt. En de grap is dat hoe ze dat in Corinthe deden wel eens beter kan aansluiten bij hoe de gemiddelde Nederlander een feestje bouwt, dan een gemiddelde kerkdienst. Eten, drinken, vrolijk zijn. Probleem: veel lol maakt nog geen lof. En het moet wel loven zijn, dat God er blij van wordt. Hoe viert de kerk dan feest? **[Dia 6]** Vandaag (m'n eerste preek als voorganger hier, tenslotte) wil ik alleen maar het begin van een antwoord geven. In Paulus' spoor. Hij gaat die feestende Corinthiërs niet eens vertellen hoe het moet. Hij lokt in zijn voorbeeld hun harten omhoog, in zuivere eucharistie. 'Ik dank mijn God altijd voor u, omdat hij u in Christus Jezus genade heeft geschonken. Door hem bent u in elk opzicht rijk geworden.' Dat is de toonhoogte. Hoe passen wij dat toe?

Het zit in ons ingeschapen om blij te zijn en dat te vieren. God wist wat Hij deed toen Hij ons mooi maakte, en dat Hij alleen maar 'Eva' zou zeggen, en 'Adam,' en dat ons hart dan op zou springen. Maar er zijn machten die wat mooi is stuk willen hebben, en de duivel deed en doet een greep naar ons hart. Hij doet dat door parodieën aan te bieden, parodieën op hoe God je blij maakt, zodat je lof niet naar God teruggaat, maar in het niets verdwijnt. Wij hadden een nieuwe auto nodig. Ik al die dealers op Driebond bij langs. Zegt er één: 'Ja, meneer, een nieuwe auto is een feestje!' Die werd het dus niet. Een nieuwe auto is van A naar B, liefst 1 op 20, en voor anderen een lage bijtelling.

Waarom voelt een nieuwe auto dan toch als een feestje, of een nieuw jurkje? Omdat wij op feest zijn aangelegd. Alleen, we moeten ons niet in de luren laten leggen dat een nieuwe auto ook maar in de buurt kan komen van wat God voor ons in gedachten had. Maar het komt allemaal goed, als je God eerlijk de lof geeft. Voor je mobieltje, voor je vriend, voor alles, omdat niks ertoe doet, tenzij je God erachter ziet en zijn intense goedheid. God lof.

Maar het kan toch niet altijd feest zijn? **[Dia 7]** Nee, daar heb je een punt. Wat zou Paulus op die vraag van je gezegd hebben? We kunnen het hem niet meer vragen. Maar we kunnen wel naar zijn voorbeeld kijken. De groeten van God, zegt Paulus. En die groet leidt zonder omhaal naar de lof. Was er dan niets te klagen in Corinthe? Me dunkt. Dat komt verderop in de brief nog wel aan de orde. Het punt is: *first things first*. En lof gaat voor. Ook in jouw leven. Mag ik dat zeggen? Of word je dan eigenlijk een beetje boos? Dat kan. Maar ik moet het wel zeggen. Omdat het de groeten van je Vader-met-een-hoofdletter zijn, die jou tot loven verleiden. Ken je je Vader? 'Mijn God,' zegt Paulus. Te loven om zijn genade in Christus Jezus. **[Dia 8]** In de woorden van een alternatieve profeet: 'Natuurlijk is hij niet veilig. Maar hij is goed!' Ik vraag je niet te doen alsof, te doen alsof je leven een feest is als het dat niet is. Maar jouw God groet je. Zeg het dan. 'U bent goed.'

2.

Nu is loven niet het enige wat gebeurt als God je groet. Er komt ook leren bij, **[Dia 9]** in de zin van leren kennen, en willen leren kennen. 'Door [Jezus Christus] bent u in elk opzicht rijk geworden. Alles wat u zegt en al uw kennis bewijst dat het getuigenis over Christus bij u verankerd is.' Nou is over de leer-kant zeg maar van geloven en van kerk-zijn altijd veel te doen geweest. We hebben als gereformeerde kerken wel de naam een beetje veel van de ware leer te zijn, als in tegenstelling tot het je toe-eigenen van geloof of ook het in praktijk brengen ervan. Nu heb ik de handicap dat ik de leer van de kerk mateloos interessant vind, interessant omdat het je zoveel vertelt over God en net zo hard over de mensen die Hem belijden. Maar ik wil er niet automatisch vanuit gaan dat jij er net zo tegen aan kijkt. Ik geloof ook helemaal niet dat ons verstand zaligmakend is ofzo. Mijn hart en mijn wil en mijn verstand moeten allemaal door de molen van de bekering, voordat je er wat mee kunt. Voordat God er wat mee kan. En daarom sluit ik in deze preek ook bij Paulus aan, die als eerste reactie op de groet van God niet over de leer begint, maar over de lof. Want ik bedenk God niet, maar Hij spreekt mij aan.

Tegelijk is er kennelijk een goede manier om met kennis om te gaan. Dat is opnieuw superduidelijk in hoe Paulus onze broers en zussen in Corinthe aanspreekt. Of voorgaat. 'Al uw

kennis,' daar heeft hij het over. En als je niet helemaal vreemd bent in Corinthe weet je dat Paulus daarmee wel iets groots aansnijdt. Want zij daar in Corinthe, wat zijn ze trots op hun kennis. Niet dat ze zichzelf zo goed vinden in theorie systemen ontwerpen. Wel dat ze nogal onder de indruk zijn van hun eigen diepe inzichten. Zo onder de indruk, dat hun woorden en hun daden meer gestempeld worden door hunzelf en hun diepe inzicht, dan door de Here Jezus en zijn barmhartigheid en zijn heiligheid. Dan heeft Paulus de keus om het hele concept van 'kennis' te negeren. Begin er niet over. Dat doet Paulus niet. **[Dia 10]** Want de God die je groet, die je prikkelt tot lof, die heeft er recht op dat je Hem kent. Maar dan wel echt.

In de woorden van de Heiland zelf: 'Ik ben de weg en de waarheid en het leven.' **[Dia 11]** Mensen in Corinthe en mensen in Groningen vinden dat wel wat veel om van jezelf te zeggen. Ik bedoel: mensen vinden het wat veel als een ander dat van zichzelf zegt. Juist omdat we het graag van onszelf denken. 'Ik weet de weg, ik ken de waarheid, het is mijn leven.' Veel mensen komen er zelf achter dat het zo niet werkt. Maar hoe dan wel? Dat is het moment waarop het getuigenis over Christus aanmeert in jouw bestaan. En als die boodschap van wie Hij is en van hoeveel Hij van jou houdt (Wie, ik? Ja, jij. Je hoort er helemaal bij.), als die boodschap er bij je inzit, dan ga je steeds meer begrijpen van wie God is en wie jij bent, en dan ga je daar ook steeds meer van willen begrijpen.

Dus is de kerk een feesttent, inderdaad. **[Dia 12]** En de kerk is ook een klaslokaal. **[Dia 13]** Waar wij elkaar wat te vertellen hebben. Ik jou; jij mij; jullie elkaar. Zoals Paulus het in een andere brief zei: 'Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen die de Geest u vol genade ingeeft.' Huh? Zie je dat? Probeer ik netjes een preek te bouwen met een paar logische en goed te onderscheiden stappen, eerst loven, dan leren, blijkt het toch weer allemaal bij elkaar te horen. De groet van God leidt tot lof voor God en tot willen leren kennen van God, en dat dan weer tot lof voor God. En dat is helemaal goed. Want het gaat God die je groet om jouw hele leven. **[Dia 14]**

3.

Ah, leven. De keten die ik volg in deze preek is groet – lof – leer – en dan? Leven. Wie God begroet, die gaat Hem loven, die gaat Hem leren kennen (in Christus), en die gaat uit Hem leven. 'Hierdoor ontbreekt het u terwijl u op de komst van onze Heer Jezus Christus wacht, aan geen enkele gave van de Geest,' zegt Paulus. Oké, nu moet ik nog wel uitleggen hoe ik van de gaven van de Geest bij leven kom. Dat gaat als volgt: Paulus grijpt, net als bij het introduceren van het hele punt van de

kennis van Christus, ook bij het punt van de gaven van de Geest vooruit op wat hij nog met de broers en zussen in Corinthe wil bespreken. Want opnieuw is dit een punt dat de Corinthiërs niet helemaal begrepen hebben. Omdat gaven van de Geest, net als kennis van Christus, je als cadeau gegeven worden, en niet je trotse eigendom zijn.

De Corinthiërs hebben veel cadeau gekregen. **[Dia 15]** De één had de gave om te genezen; de ander kon in tongentaal spreken. Je zou er jaloers van worden. Maar dat zou zot zijn. Hoe kan een cadeau van God nou een kwestie van trots en jaloezie worden? Wat is er dan misgegaan? Het gaat mis als je niet meer het verschil ziet tussen taart en slagroom. Het hele geloof is het gebak. Je kunt er niet zonder, en je hoeft er niet zonder. Sommige geloofsgaven zijn de slagroom. Ze verhogen de feestvreugde als God ze geeft, maar je moet niet denken dat ze het echte werk zijn. Dat is niet mijn mening, dat is wat de apostel van de Heer de gemeente van de Heer in Corinthe duidelijk maakt. Als je vergeet dat slagroom opgeklopte melk is, en geen vast voedsel, dan gaat er van alles mis. Want dit, zegt Paulus, is waar het om gaat in het leven van een Christen: **[Dia 16]** hoop, **[Dia 17]** geloof en **[Dia 18]** liefde. Ook dat is 1 Corinthiërs.

Hoop gaat over de Vader en het horen van zijn stem; geloof gaat over Christus kennen; en liefde is een cadeau van de Geest dat heel je leven christelijk maakt. En van die drie noemt Paulus de liefde de grootste. Ook dat is 1 Corinthiërs. Kijk, ik breng je de groeten van God. Maar eigenlijk herinner ik je er alleen aan dat er een God is die jou (Wie, ik? Ja, jij.) elke dag begroet. Morgenochtend gaat je wekker. Hoe laat? Zes uur? Half acht? Jij wordt wakker. Je Vader in de hemel wenst je een goede morgen. Daar kan geen cappuccino of fruityoghurt tegenop, hoe ze ook hun best doen om zich onmisbaar te maken. Want alleen Gods groet zet je leven in de juiste versnelling. Zijn liefde verleidt jou tot liefde.

4.

En lijkt dit allemaal nog een beetje op ons hier in de Oosterkerk? **[Da 19]** Eigenlijk is wat ik gedaan heb om aan de hand van Paulus' binnenkomer bij de Corinthiërs op een rijtje te zetten wat me essentieel lijkt voor een kerk vandaag. Maar ik denk dat wat we dan ontdekken heel veel lijkt op hoe we onszelf willen zien. We zien onszelf als een kerk die verbonden is met Christus, boven, die betrokken is bij Christus' volgelingen, binnen, die werft voor Christus, buiten, in Christus' wereld, hier beneden. Dat is mooi. Dus geraakt door Gods groet, verbindt onze lof ons met boven, **[Dia 20]** delen we de kennis van Christus binnen, **[Dia 21]** en stuurt de Geest ons voor een leven hier beneden naar buiten. **[Dia 22]** Als je dat op een rijtje zegt, krijg je precies het plaatje van de Oosterkerk. **[Dia 23]**

Een kerk van mensen die geraakt zijn door de genade van de Heer Jezus Christus en de liefde van God in de eenheid met de Heilige Geest.

Amen.